

12/X/1977

Els catalanismes

Els catalanismes, és a dir, «los errores en que suelen incurrir los catalanes por traducir al pie de la letra ciertas voces, locuciones y frases del lenguaje catalán», havien preocupat molt alguns dels nostres predecessors, i foren diversos els mateixos catalans, professors de llengua castellana, que s'havien dedicat a recopilar-los i publicar-ne reculls, perquè els catalans milloréssim el nostre castellà, i no diguéssim «ya vengo» quan calia dir «ya voy» o bé «comer de gusto» en lloc de «comer a gusto». I no s'estaven pas de combatre aquests barbarismes amb prou més vehemència —no exempta, sovint, de sarcasme— que no pas nosaltres quan intentem combatre els defectes de llenguatge de signe contrari.

Avui, aquells vocabularis de catalanismes ja han desaparegut de la circulació. Han esdevingut innecessaris. En els darrers anys, els catalanoparlants hem rebut una influència tan considerable, tan penetrant de castellà, que quan ens hem d'expressar en aquesta llengua ja no diem «colgar» en lloc de «enterrar» ni «ya vengo» en lloc de «ya voy». Més aviat s'esdevé el cas contrari: que quan parlem en la llengua pròpia diem «colgar» en lloc de penjar, «ja vaig» en lloc de ja vinc i «menjar a gust» en lloc de menjar de gust. Però aquests curiosos manuals, que hom ja només pot trobar al mercat de llibres vells o en un racó oblidat d'alguna biblioteca, ens poden resultar encara utilíssims: n'hi ha prou d'observar, a l'inrevés, les seves recomanacions. N'hem examinat un de publicat l'any 1930 per un professor que es deia Marçet i Carbonell, i no pas sense profit. El senyor Marçet s'escarrassava a convèncer els seus lectors que no havien de dir, entre moltes més coses, «hacer mala cara», «hacer bondad», «hacer medio dia», «hacer sed», «a la tarde», «a la noche», «no me veo», «si quiere nada», «cabo de año» i «a matadeguella», expressions, aquestes darreres, que qualifica d'«impropias y maisonantes». Tenia raó. I hom en devia fer cas. Tant, que el que ara ens cal recomanar és el contrari: que, en català, es deixi de dir «posar mala cara», «porta't bé», «dormir la siesta», «donar set», «per la tarda», «per la nit», «no veig» (en lloc de «no veig» i «no veig»).
«no veig» i «no veig».

ALBER JANE